

CATO THORSEN

Gudpiken

Gudpiken

Gudpiken er en varm, poetisk og magisk barnebok om sju år gamle Liva, en stille jente som vokser opp på et barnehjem langt inne mellom skog og sjø. Hun føler seg annerledes – ikke fordi hun sier lite, men fordi hun lytter mer enn andre. En dag oppdager hun at hun kan høre naturen snakke: vinden som hvisker hemmeligheter, trær som forteller gamle minner, og blomster som deler sin glede. Gjennom små, nesten usynlige handlinger begynner Liva å forandre alt rundt seg. Hun trøster et tre som har mistet bladene sine, vekker latteren i et hus som har glemt å le, og lærer menneskene i landsbyen hva det betyr å lytte – ikke bare med ørene, men med hjertet. Gudpiken er en fortelling om empati, tilhørighet og håpets stille språk. Den minner oss om at selv et lite menneske kan bringe lys til verden – ikke ved å rope høyst, men ved å se, forstå og bry seg. En bok for både barn og voksne, skrevet med varme, poesi og undring – om kraften i kjærlighet, naturens stemme, og gaven som bor i et åpent hjerte. NR 1

Det var kveld på barnehjemmet Solgløtt, men solen hadde allerede gjemt seg bak skyene. Barna sov i køyesengene sine, bortsett fra Liva. Hun lå og stirret opp i taket. Det var fullt av små sprekker som lignet stjerner. Da hørte hun det for første gang. En lyd, myk som pust. «Livaaa ...» Stemmen kom fra vinduet. Hun satte seg opp. Hjertet dunket. Kanskje det bare var vinden? Men vinden pleide ikke å si navnet hennes. Hun listet seg ut av sengen, trakk dynen rundt skuldrene og gikk mot vinduet. Bak glasset så hun trærne bøye seg, og et eple falt ned i den mørke hagen. Da hvisket vinden igjen: «Kom ut, Gudpiken ...» «Gud–hva?» hvisket Liva. Men ingen svarte. Bare en ny, varm vind dro henne forsiktig i håret. Neste morgen bestemte hun seg: Hun måtte finne ut hvem som snakket til henne. Bak barnehjemmet sto et gammelt epletre. Ingen voksne hadde brydd seg om det på lenge. Grenene hang lave, og eplene var små og sure. Liva gikk bort og la hånden på stammen. Da hørte hun et sukk – dypt og trett. «Endelig,» sa en stemme. «Noen som hører.» Liva sperret opp øynene. «Var det ... deg?» «Selvfølgelig,» svarte treet. «Alle ting snakker, men mennesker glemmer å lytte.» Liva satte seg i gresset. «Hva vil du jeg skal gjøre?» «Bare se meg,» sa treet. «Og kanskje plukke et eple. Det er ensomt å bære frukt som ingen smaker.» Hun plukket et eple, pusset det på genseren og tok en bit. Det var søtere enn hun trodde. Epletreet sukket fornøyd. «Takk, Gudpike,» sa det. Liva ble rød i kinnene. «Jeg heter Liva,» svarte hun. Men inni seg kjente hun at ordet Gudpike la seg som et lite lys bak hjertet. På barnehjemmet bodde også Aron. Han var ett år eldre enn Liva, og alltid sint. Han sparket fotballene for hardt, ropte til de voksne og laget grimaser til de små barna. Alle sa: «Aron er slem.» Men Liva syntes han så ... trist ut. En ettermiddag tegnet hun ute i hagen da Aron kom bort. «Hva tegner du?» spurte han surt. «Hjerter,» svarte Liva. «Hjerter er teite.» «Nei,» sa Liva rolig. «De hjelper jorda å puste.» Aron fnyste. Men da hun bøyde seg ned og la et papirhjerter i jorden, hørte hun en svak lyd – ikke fra vinden, men fra Aron. Det var som et lite “klikk”, langt inne i brystet hans. En stemme, ikke hans egen, hvisket: Jeg vil også bli sett. Liva reiste seg og smilte. «Du kan få tegne et hjerte også,» sa hun. Han nølte, men satte seg. Og for første gang på lenge smilte han tilbake. Etter det begynte Liva og Aron å legge små hjerter rundt i hagen. Roser som hadde visnet, løftet plutselig hodene sine. Grå blader fikk farge igjen. En dag ropte en av de voksne: «Har dere sett hagen? Det er jo grønt her igjen!» Barna smilte hemmelig. Om kvelden hvisket vinden: «Se hva kjærlighet gjør, Gudpike. Når du lytter, våkner verden.» Liva så opp mot stjernene. Hun tenkte på moren hun ikke husket helt, bare sangen hun pleide å synge i drømmene hennes: “Alt godt bor i deg.” Kanskje det var sant. Den natten drømte Liva at hun sto midt i hagen. Epletreet skinte svakt, og rundt henne glødet alt levende. «Du hører verden fordi du hører kjærligheten,» sa treet. «Men hvorfor kaller du meg Gudpiken?» «Fordi du ser det gode – selv når det gjemmer seg.» Da Liva våknet, glødet hånden hennes svakt i mørket. Ikke som et lys som brant, men som noe som levde. Hun holdt den mot hjertet, og lyset ble varmt som sol. En dag kom et ektepar på besøk til barnehjemmet. De så Liva og Aron i hagen, der de tegnet hjerter og plantet

blomster. «For en vakker hage,» sa kvinnen. «Det er Liva som hører hva plantene trenger,» sa Aron stolt. Ekteparet så på henne med milde øyne. «Vil du bli med oss hjem, Liva?» spurte kvinnen forsiktig. Liva kjente vinden leke med håret. Epletreet hvisket: «Du vil alltid høre oss.» Hun nikket. Og da hun gikk ut porten fra barnehjemmet, løftet vinden stemmen sin: «Farvel, Gudpike. Fortsett å lytte.» Liva snudde seg, smilte og svarte: «Jeg lover.» For noen ganger, når vinden blåser mildt forbi et gammelt hus, kan man høre et lite sukk som sier: «Se meg. Hør meg. Kjenn meg.» Og kanskje, hvis du lytter godt nok, vil du også høre verden hviske tilbake. Det nye huset lå ved en liten innsjø, så stille at vannet så ut som glass. Kvinnen som het Signe, og mannen som het Erik, tok imot Liva med åpne armer. «Her kan du høre fuglene om morgenen,» sa Signe. «De synger før solen står opp.» Liva så seg rundt. Hagen var grønn, men uordnet – gresset hadde vokst seg høyt, og gamle rosebusker sto med bøyde hoder. Hun kjente en svak hvisking, som om plantene forsøkte å rope, men stemmen deres var blitt svak av stillhet. Erik la hånden på skulderen hennes. «Du kan få et eget rom i andre etasje,» sa han. «Med utsikt mot vannet.» Rommet var lite, men vakkert. En seng med blått sengeteppe, et vindu som slapp inn duften av regn. På nattbordet sto en lampe formet som en måne. Den kvelden lå Liva våken og hørte på vinden. Den bar en annen stemme nå – en hun ikke kjente. «Liva ...» hvisket det, «du har kommet hit for en grunn.» Hun satte seg opp. «Hvem er du?» spurte hun lavt. Men vinden bar bare med seg en duft av våt jord og liljer, og stilnet. Neste morgen gikk Liva ned til innsjøen. Vannet lå stille, og trærne speilet seg som gamle venner. Da hun bøyde seg for å se på sitt eget speilbilde, rørte en krusning ved overflaten. «Du er den som hører,» sa vannet. Stemmen var dyp, men mild. Liva trakk pusten. «Jeg trodde bare trær og blomster kunne snakke.» «Alt som lever har en stemme,» svarte vannet. «Men ikke alle husker hvordan de skal bruke den.» Hun satte seg på bryggen, føttene dinglede over vannet. «Hva vil du jeg skal gjøre?» «Lytt,» sa vannet. «For stillheten er blitt for stor. Noen steder er stemmene våre i ferd med å forsvinne.» Liva så utover sjøen. Skyene speilet seg i vannflaten, men i det fjerne skimtet hun noe mørkt, en skygge som gled gjennom dypet. «Hva er det der?» hvisket hun. «Det er glemselen,» svarte vannet. «Den som lever der naturen blir oversett. Den vokser når ingen lytter.» Et vindpust fikk bølgene til å røre seg som små sukk. «Men du, Gudpike,» fortsatte vannet, «du kan høre selv det som er tyst. Du må finne kilden til glemselen før den når hit.» Liva kjente en sitring i brystet, den samme som da hun først hørte vinden på Solgløtt. «Jeg skal prøve,» sa hun. «Ikke prøv,» svarte vannet. «Bare lytt. Veien vil vise seg. Etter frokost tok Liva en liten sekk, en notatbok og blyanten sin, og gikk inn i skogen bak huset. Signe ropte etter henne: «Ikke gå for langt! Skogen er tett her omkring!» Men Liva bare vinket og smilte. Luften var fuktig og full av duftene hun elsket – mose, bark, regn. Hun gikk lenge uten å høre annet enn sine egne skritt. Til slutt stoppet hun ved et tre som sto midt i en lysning. Det var stort og gammelt, men bladene hang grå og matte. Hun la hånden på stammen. Ingen svar. «Hallo?» hvisket hun. Fortsatt ingenting. Liva lukket øynene og lyttet dypere. Hun pustet sakte, som når hun sovnet som liten. Da hørte hun det – et tungt, nesten uhørlig stønn. «Jeg... sover...»

sa treet. «Hvorfor sover du?» spurte Liva. «Fordi ingen trenger meg lenger,» svarte treet. «Før pleide barn å bygge hytter mellom grenene mine. Nå går de bare forbi med blikket på skjermene sine.» Liva kjente en klump i halsen. «Men jeg trenger deg,» sa hun. «Jeg vil at du skal våkne.» Hun tegnet et lite hjerte i jorden ved røttene og hvisket: «Se meg. Hør meg. Kjenn meg.» En svak risling gikk gjennom bladene. Fargen vendte langsomt tilbake, som et pust av vår midt i høsten. «Takk, Gudpike,» sa treet lavt. «Du har min stemme nå. Bruk den med varsomhet.» Da Liva åpnet øynene, så hun at et lite frø lå i hånden hennes – et eplefrø, likt dem fra Solgløtt. «Fra det første treet,» hvisket hun. «Et minne.» Samme kveld kom et kraftig regnvær. Tordenen rullet over åsene, og dråpene slo mot vinduet som fingre som tryglet om å bli hørt. Liva reiste seg fra sengen og åpnet vinduet. «Hva er det?» ropte hun ut. Regnet svarte ikke med ord, men med følelser. Hun kunne føle sorgen, tung og blå. Hun strakte hånden ut i regnet, og da den første dråpen traff huden, så hun bilder inni seg: elver som tørket ut, blomster som bøyd hodene sine, og dyr som gjemte seg i stillheten. Hun gråt sammen med regnet. Signe fant henne senere sittende på gulvet, våt, men rolig. «Liva, lille venn! Du må ikke åpne vinduet når det stormer!» Liva så opp. Øynene glitret. «Regnet gråt,» sa hun bare. Signe nølte, men trakk henne inn i et håndkle og holdt henne tett. «Noen ganger må jorden gråte for å vokse,» sa hun lavt, uten helt å vite hvorfor hun sa det. Og Liva nikket, for hun visste det var sant. Dagen etter oppdaget hun noe rart i hagen. En liten stein, flat og rund, lå midt i stien. Da hun tok den opp, hørte hun et svakt sus, nesten som et ord som prøvde å finne veien ut. Hun holdt den tett mot øret. «Hjelp oss...» Stemmen var gammel og rusten, men tydelig nok til å fylle henne med uro. Hun la steinen i lomma og gikk til vannet igjen. «Vet du hvem som snakker?» spurte hun vannet. «Ja,» svarte det. «Det er fjellels stemme. Den har vært taus lenge.» «Hvordan kan jeg finne den?» «Følg elven nordover. Den vil føre deg dit.» Liva kjente vinden stryke henne over håret. Hun nikket. Hun visste at reisen ikke ville bli lett, men hun kunne ikke la verden miste stemmen sin. Hun pakket sekken igjen – blyant, notatbok, eplefrøet, og steinen. Og idet hun snudde seg for å se huset en siste gang, hvisket hun: «Jeg kommer tilbake. Jeg lover.» Elven rant som en sølvtråd gjennom skogen. Liva fulgte den, barfott på den fuktige stien. Vannet klukket og lo mellom steinene. «Du kom,» sa elven. «Selvfølgelig,» svarte Liva. «Jeg må finne fjellels stemme.» «Det blir en lang vei,» sa elven. «Mange som glemmer seg selv, mister veien før de finner målet.» «Jeg skal ikke glemme,» sa Liva. «Jeg skal huske alt jeg hører.» Elven svingte mellom enger og små lunder, og overalt hørte hun liv: gress som nynnnet, insekter som sang i skjul, og fugler som ropte på regnet. Men etter hvert som hun gikk, ble lydene svakere. Bladene ble gråere, luften tyngre. «Her er det noe galt,» sa hun. «Ja,» svarte elven. «Her har glemselen tatt bolig. Den gjemmer seg i stillheten.» Et kaldt gufs strøk gjennom luften. Liva så et tre som var halvt visnet, halvt levende. Hun la hånden på stammen. «Hva skjedde med deg?» spurte hun. «Jeg ble glemt,» svarte treet. «Menneskene sluttet å se meg. Fuglene sluttet å bygge reir. Da sovnet halve hjertet mitt.» Liva tok eplefrøet opp av lommen og holdt det frem. «Dette er fra et tre som lærte meg å se,» sa hun. «Kanskje det kan minne deg

på livet igjen.» Hun plantet frøet ved røttene. Da glitret elven svakt, og treet pustet inn for første gang på lenge. En eneste grønn spire vokste opp fra jorden, og en svak duft av vår spredte seg i luften. «Takk,» sa treet, og en tåre – eller kanskje bare en dråpe – falt fra en gren. Etter tre dager nådde Liva en dal der tåken lå tung. Elven ble stille, og selv fuglene hadde sluttet å synge. Hun følte seg plutselig alene – som om alt liv hadde holdt pusten. Da hørte hun et rop. Et barn sto et stykke unna, innhyllet i grå tåke. «Hei!» ropte hun. Men barnet svarte ikke. Hun gikk nærmere. Det var en gutt på hennes egen alder, men øynene hans var matte, nesten tomme. «Hva heter du?» spurte hun. «Jeg vet ikke,» svarte han. Stemmen var hul, som om den kom fra langt inne i et skall. «Hvor kommer du fra?» «Fra stillheten.» Hun rakte ut hånden. «Vil du bli med meg? Jeg skal finne fjellets stemme.» Han ristet på hodet. «Jeg kan ikke høre. Jeg hørte en gang, men stemmen ble tatt fra meg.» Da så hun det – et mørke som lå som en skygge bak ham, en form som vred seg uten ansikt. Den pustet, men uten liv. Liva kjente frykten, men hun trakk ikke hånden tilbake. Hun lukket øynene og hvisket: «Se meg. Hør meg. Kjenn meg.» Et svakt lys begynte å gløde i brystet hennes – det samme som da epletreet kalte henne Gudpike. Lyset spredte seg, og skyggene trakk seg unna, hviskende: «Du husker... du husker...» Da hun åpnet øynene, så gutten forvirret på hendene sine. «Jeg... hører noe,» sa han. «Som om jorden puster.» Liva smilte. «Da hører du riktig.» De to barna gikk sammen videre. Elven ledet dem til foten av et fjell. Det reiste seg så høyt at skyene hvilte på toppen. Her rant vannet inn i en mørk sprekk i berget. «Dette er inngangen,» sa Liva. «Jeg liker ikke mørket,» sa gutten. «Ikke jeg heller,» svarte hun. «Men kanskje fjellet gjør.» De gikk inn. Luften var kald og fuktig, og lyden av dryppende vann fylte hulen som hjerteslag. Etter en stund glødet eplefrøet i Livas lomme. Hun tok det frem, og lyset lyste opp veggene. Der, i steinen, så hun ansikter – gamle, forstenede, som om fjellet selv hadde prøvd å huske noe. Så lød en dyp stemme, så lav at den fikk steinene til å vibrere. «Hvem våger å gå inn i mitt hjerte?» «Jeg er Liva,» svarte hun. «Gudpiken. Jeg hører verden. Og du ropte på hjelp.» En pause. Så en tung, skjelvende latter. «Jeg ropte, ja. Men ingen svarte. Før nå.» Fjellet løftet seg, og et lys – varmt og gyllent – fylte hulen. «Glemselen kom med stillheten,» sa fjellet. «Menneskene sluttet å synge for jorden. Da sovnet alt.» «Kan du våkne igjen?» spurte hun. «Ikke alene,» svarte fjellet. «Men du bærer et frø av liv. Plant det her, i mitt hjerte.» Liva la eplefrøet ned i jorden ved foten av en stein. Hun la hånden over og hvisket: «Se meg. Hør meg. Kjenn meg.» Da sprakk steinen. Et lite tre vokste frem, glødende som gull. Lyset spredte seg ut gjennom fjellet, og verden utenfor våknet: fuglene sang, elven lo, og vinden danset gjennom trærne. Gutten lo for første gang. «Jeg kan høre alt,» sa han. «Alt lever igjen!» «Ja,» svarte Liva. «Alt lever – fordi vi husket.» Da de kom tilbake til huset ved vannet, sto Signe og Erik ute på trappen. De løp henne i møte, og Signe klemte henne så hardt at Liva nesten mistet pusten. «Vi var så bekymret!» sa hun. «Hvor har du vært?» Liva så på dem, så på vannet som glitret bak huset. «Jeg var i fjellet,» sa hun. «Og jeg fant stemmen.» De smilte, uten helt å forstå, men det gjorde ingenting. For i vinden hørte hun fjellets latter, vannets sang og treets sukk. Gutten fra dalen sto ved siden

av henne, og sammen plantet de et nytt frø i hagen. «Hva skal vi kalle det?» spurte han. «Håp,» svarte hun. Da hun la hånden på jorden, glødet det svakt. Og en fugl, som hadde vært stille hele dagen, begynte å synge igjen. Etter den dagen da de plantet frøet i hagen, ble alt annerledes. Når Liva våknet om morgenen, kunne hun høre det før hun åpnet øynene: rosene som summet svakt, gresset som nynnnet under vinden, og vannet som lo i sollyset. Signe sa ofte: «Jeg vet ikke hva som har skjedd, men hagen vokser som om den kjenner glede!» Erik lo. «Kanskje jorda har funnet ut at den endelig blir elsket.» Liva smilte. Hun visste at det var sant. Men hun visste også at ikke alle steder var våkne ennå. Når hun sto stille, kunne hun fortsatt høre ekkoet fra fjellet — et dypt sukk som sa: Ikke alle har husket. Om kvelden skrev hun i notatboken sin: «Når verden glemmer, må noen minne den på igjen. Kanskje det er derfor jeg kan høre.» Gutten fra dalen — som nå kalte seg Timo — kom ofte på besøk. Han hadde fått farge i kinnene og latter i stemmen. Sammen passet de på hagen, og hver gang de la hendene i jorden, følte de at hjertet ble lettere. En dag kom et brev. Erik holdt det opp: «De vil bygge en vei gjennom skogen,» sa han stille. «Tvers over elven.» Liva frøs. Hun hørte det straks — et skrik så lavt at ingen andre merket det. Trærne ropte. Elven jamret seg. «De kan ikke gjøre det,» sa hun. Signe så bekymret på henne. «Liva, noen ganger må man bygge nye ting. Veier, hus ... Det er slik mennesker lever.» «Men naturen lever også,» svarte Liva. «Bare fordi vi ikke hører, betyr ikke det at den tier.» Den natten sov hun ikke. Hun sto i vinduet og så mot skogen. Vinden blåste hardt, men i dens hvisking hørte hun ordene igjen: Glemselen vender alltid tilbake når mennesker glemmer å lytte. Da bestemte hun seg. Hun måtte dra til byen — stedet der stillheten hadde blitt høyest av alle. Byen var større enn hun husket. Gater fulle av biler, mennesker som snakket uten å høre, lys som aldri sov. Lyden var høy, men alt var likevel... stille. For ingen stemme bar mening. Hun gikk gjennom gatene med hendene i lomma, steinen fra fjellet i den ene, eplefrøet i den andre. Stemmen i steinen var svak nå. «Her når vi nesten ikke frem,» sa den. Hun satte seg ved et torg der et gammelt tre sto fanget mellom asfalt og betong. Det så nesten dødt ut. Hun la hånden på barken. «Hei,» hvisket hun. Ingen svarte. Hun lukket øynene og lyttet. Langt, langt inni stammen hørte hun et hjerteslag — svakt, men der. Hun tok frem blyanten og skrev et ord på asfalten foran treet: Lytt. En gutt på vei forbi stoppet. «Hva gjør du?» spurte han. «Jeg prøver å vekke et tre,» svarte hun. Han lo. «Du er rar.» «Kanskje,» sa Liva, «men hør.» Hun la hånden hans mot barken. Han så forbauset opp. «Jeg... jeg kjenner noe!» «Det er livet,» sa hun. «Det har vært her hele tiden.» Ryktet spredte seg. Flere barn kom. De la hendene på treet, tegnet hjerter i støvet, og lo. Og en dag da solen sto høyt, sprengte det gamle treet ut et eneste grønt blad. Det begynte som en lek. Barna i byen begynte å tegne små hjerter på trær, murer og benker. De kalte det «Livas hjerter». Noen voksne klaget, men de fleste smilte. For noe i luften var forandret. Fuglene kom tilbake. Gress mellom sprekkene vokste høyere. En gammel mann plantet blomster utenfor butikken sin for første gang på mange år. Og hver gang vinden blåste, kunne man nesten høre latteren fra hagen ved vannet. Timo kom en dag til byen for å besøke henne. Han så seg rundt, måpende. «Alt dette... gjorde du?» «Ikke jeg,» sa

Liva. «Vi. Alle som lyttet.» Men inni seg visste hun at hun bare hadde vært begynnelsen. Nå snakket verden selv. Solen sto lavt over innsjøen da Liva kom hjem. Hun satte seg på bryggen, føttene i vannet, og hørte. Fjellet sukket i det fjerne. Elven lo. Trærne nynnnet. Alt var stille – men ikke taus. Hun åpnet notatboken og skrev: «Jeg trodde gaven min var å høre verden. Men den er å minne verden på at den også kan høre.» Da hun lukket boken, hørte hun den samme myke stemmen som hadde vekket henne den aller første natten: «Livaaa ... Gudpike ...» Hun smilte. «Ja, jeg hører deg.» Vinden svarte: «Da vil verden aldri glemme igjen.» Og idet solen forsvant bak trærne, glødet hånden hennes stille — ikke som magi, men som liv. Et lys som ikke trengte å sees for å bli forstått. Det begynte som en vind. Ikke en farlig vind, men en som bar stemmer. Stemmer fra trær, elver, fugler – alle snakket nå. Og for første gang på lenge hørte menneskene dem. Men det var for mye. En mann i byen klaget: «Jeg kan ikke sove, fuglene roper hele natten!» En kvinne ropte: «Blomstene lukker seg ikke lenger – de stirrer på meg!» De kalte det naturens uro. Avisene skrev om «den merkelige lyden fra jorden». Noen mente det var et tegn. Andre, en sykdom. Liva satt ved innsjøen og hørte på alt. Hun kjente både glede og sorg. For hun visste hva som skjedde: Verden hadde endelig våknet, men menneskene var redde for lyset. Hun skrev i boken sin: «Når stillheten blir til sang, må hjertet lære å danse igjen. Ellers blir musikken bare støy.» En dag kom det fremmede til huset ved vannet. Tre voksne i mørke klær. De bar mapper, notater og alvorlige ansikter. Signe og Erik sto i døren mens Liva lyttet fra trappen. «Vi har hørt om jenta,» sa den ene kvinnen. «Hun som snakker med trær.» Signe nølte. «Hun... hører ting, ja. Hun er bare et barn—» «Bare et barn som har fått hele dalen til å forandre seg,» sa mannen med brillene. «Elven flommer annerledes. Dyrene oppfører seg underlig. Vi må forstå hva som skjer.» De vendte seg mot Liva. «Er det du som gjør dette?» spurte kvinnen. Liva så på dem, ikke med frykt, men med ro. «Det er ikke jeg,» sa hun. «Det er verden som snakker. Jeg bare lytter.» De så på hverandre. «Du må bli med oss,» sa mannen. «Til byen. Vi vil undersøke deg. For alles beste.» Erik trådte frem. «Hun blir her,» sa han fast. Men Liva visste – dette var hennes vei. Hun reiste seg. «Jeg drar,» sa hun stille. «Men ikke for dere. For verden. Den trenger meg.» De førte henne til en bygning av glass og metall, midt i byen. Rommet de satte henne i, var hvitt og stille. For stille. Ingen vind. Ingen fugler. Ikke engang et pust fra jorden. Hun satte seg på gulvet og la hånden mot steinen fra fjellet. «Er du der?» hvisket hun. Ingen svar. For første gang kjente hun hva stillhet uten liv egentlig var. Ikke fred, men fravær. Et menneske kom inn – en eldre mann med grått hår og milde øyne. «Jeg er professor Halden,» sa han. «De sier du kan høre ting ingen andre hører. Er det sant?» «Alle kan høre,» svarte Liva. «De bare har glemt hvordan.» Han så på henne lenge. «Hvordan lærte du?» «Jeg lyttet med hjertet,» svarte hun. «Ikke med ørene.» Han satte seg ned. «Og hva hører du nå?» Hun så rundt seg. «Ingenting. Og det er det farligste av alt.» Den natten våknet byen. Ikke av storm eller flom, men av stemmer. Murene skalv, trærne bølget, og vannet steg i fontenene uten at noen rørte dem. Alle løp ut i gatene. Og midt i det hele sto Liva, med hånden mot bakken. «Hvorfor roper dere?» spurte hun jorden. Og

svaret kom, som torden fra dypet: "Fordi de glemte oss igjen." Lyset fra eplefrøet blomstret gjennom gatene, gjennom bygninger, gjennom alt som levde. Fugler fløy i ring over hustakene. Barna som en gang hadde tegnet hjerter, løp ut og la hendene mot bakken. Liva løftet stemmen for første gang: «Vær stille – men ikke tause! Hør, ikke frykt! Dette er ikke verdens ende – det er dens begynnelse!» Da stilnet alt. Luften ble myk. Vinden la seg. Og jorden pustet – rolig, som etter et langt gråt. Etter stormen ble alt annerledes. Menneskene begynte å snakke roligere. De hørte fuglene igjen. De plantet trær, og i byene vokste små hager mellom bygningene. Signe og Erik tok Liva med hjem igjen. Hun satt i hagen, og Timo kom løpende. «De sier alt dette skjedde på grunn av deg,» sa han. «Nei,» svarte hun. «Det skjedde fordi verden endelig hørte seg selv.» Hun la hånden på hjertet. «Alt godt bor her,» sa hun. «Og så lenge vi husker å lytte, vil det aldri forsvinne.» Vinden svarte stille: «Farvel, Gudpike.» Liva smilte. «Ikke farvel,» sa hun. «Bare stillhet for neste sang.» Og da solen gikk ned over vannet, speilet himmelen seg i innsjøen – ikke som et bilde, men som et pust. Verden pustet igjen. Og Liva lyttet. Årene gikk. Hagen ved vannet vokste seg stor og vill, som om den pustet fritt igjen. Liva var ikke lenger et lite barn – hun var blitt en ung jente, med øyne som fortsatt kunne se det usynlige. Signe og Erik så på henne en kveld og sa: «Du forandret mer enn du vet.» Men Liva bare smilte. Hun trengte ikke ord. Hun visste at kjærligheten aldri gjorde noe for å bli sett – bare for å få livet til å puste litt lettere. Hun satt ofte ved vannet med notatboken sin. Sidene var fulle av små dikt, tanker og tegninger. På den første sto det fortsatt: "Alt godt bor i deg." En kveld hørte hun vinden igjen. «Livaaa ...» Den var svakere nå, eldre – som en stemme som hadde reist langt. «Ja,» svarte hun. «Det er tid.» «Tid for hva?» «For å gi gaven videre.» Høsten kom. En ny familie flyttet inn i huset nede ved veien. De hadde en liten jente, mørkhåret og stille. Hun het Ina. Liva så henne ofte stå alene ved gjerdet, mens vinden lekte i håret hennes. En dag gikk Liva bort. «Hei,» sa hun. Ina nikket, men sa ingenting. «Vil du se hagen?» spurte Liva. De gikk sammen gjennom gresset, som duftet av regn og epler. Da de kom til epletreet, la Liva hånden mot barken og sa: «Hør etter.» «Høre hva?» spurte Ina. «Bare hør.» De sto stille en stund. Så løftet jenta hodet. «Jeg tror... det synger?» Liva smilte. «Ja. Det har ventet på noen som deg.» Ina kom hver dag etter det. Hun hjalp til med blomster, med vanningen, og med å tegne små hjerter i jorden. Hun snakket lite, men begynte å humre når vinden tok tak i håret hennes som en venn. En kveld spurte hun: «Hvorfor hører du alt, Liva?» Liva så på henne. «Fordi jeg sluttet å rope.» Hun bøyde seg og la et lite frø i Inas hånd. Det glødet svakt. «Hva er dette?» «Et eplefrø,» svarte Liva. «Fra et tre som lærte meg alt jeg vet.» «Hva skal jeg gjøre med det?» «Plante det. Ikke for å eie det, men for å lytte til det.» Den natten blåste vinden sterkere enn på mange år. Liva sto i vinduet sitt og så bladene danse som flammer over vannet. Hun hørte stemmer overalt – trær, fugler, elver – alle sang. Men midt i alt var en tone hun ikke hadde hørt før. Myk. Lys. Ren. Hun smilte. Det var Inas stemme. Hun løp ut, barbeint i gresset, og fant jenta sittende ved treet. «Jeg hørte dem!» ropte Ina. «Jeg hørte dem alle!» Liva nikket. Øynene glitret. «Da trenger de meg ikke lenger.» Vinden løftet seg, mild og gyllen. Og for første gang siden hun var liten, følte

Liva ikke behov for å lytte. Alt var stille – men levende. Neste morgen var hagen badet i lys. Signe og Erik sto i døren, men Liva var allerede våken. Hun gikk ned til vannet, slik hun hadde gjort den første dagen hun kom dit. Elven speilet himmelen. Fjellet i det fjerne glødet svakt. Og i luften lød vinden som et vennlig pust: «Takk, Gudpike.» Liva smilte og svarte: «Jeg var bare stemmen dere trengte til å huske.» Hun satte seg på bryggen, og vannet kysset tærne hennes. Hun tok frem notatboken og skrev sine siste ord: «Når noen lytter, våkner verden. Når mange lytter, blir stillhet til sang.» Hun lukket boken, la den på bryggen, og så på at Ina kom løpende gjennom gresset. «Kommer du?» ropte hun. Liva nikket, reiste seg og så utover vannet. «Jeg kommer,» sa hun. Og da hun tok Inas hånd, bar vinden ordene deres videre: ikke som et farvel, men som begynnelsen på en ny historie — et nytt hjerte som lytter.

Cato Thorsen er en stor forkjærlighet for julens magi, varme fortellinger og barnas fantasi. Gjennom sitt arbeid med barn har han fått en dyp forståelse for hvordan små øyeblikk, vennskap og drømmer

kan bli til store eventyr.

I bøkene sine skriver han om håp, fellesskap og godhet – gjerne med et snev av humor, undring og juleglød. Med et lett og levende språk inviterer han både barn og voksne inn i trygge, eventyrlige univers der alt kan skje.